

כנס הרצליה
השנתי העשירי
על מאזן החוסן והביטחון הלאומי

הרצליה 2010 HERZLIYA

31 בינואר - 3 בפברואר, 2010

The Tenth Annual
Herzliya Conference

הצטרפות ישראל לארגון ה-OECD

עיקרים והמלצות

סיכום ההמלצות המרכזיות שהוצגו בנייר העבודה
המסכם שהוכן במסגרת כנס הרצליה 2010

המרכז הבינתחומי הרצליה
בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה
המכון למדיניות ואסטרטגיה

המסמך משקף את דעתם של הכותבים בלבד

הצטרפות ישראל לארגון ה-OECD

עיקרים והמלצות

סיכום ההמלצות המרכזיות שהוצגו בנייר העבודה המסכם שהוכן במסגרת כנס הרצליה 2010

- בתחילת מאי 2010 אישרה מועצת ארגון ה-OECD את קבלתה של ישראל כחברה מלאה בארגון. החלטה צפויה זו באה בהמשך לשנתיים בהן התנהלה ישראל מול הארגון במסגרת מתווה "מפת הדרכים" (להלן: מפ"ד). מפת הדרכים הגדירה עבור ישראל את הצעדים והמהלכים אותם היה עליה לבצע על מנת להצטרף כחברה בארגון. בסוף חודש מאי צפוי להתקיים מעמד החתימה שיאשרר סופית את צירופה של ישראל כחברה ב-OECD.
- כחלק מתהליך ההצטרפות, הקדיש הארגון תשומת לב מחקרית רבה לניתוח ישראל. ניתוחים אלה מציבים את ישראל במקום נמוך ביחס לכל יתר חברות ה-OECD, בעיקר בגלל רמות גבוהות של חוסר שוויוניות ושל עוני וכן ריכוזיות משקית. הארגון אינו מסתפק אך ורק בהצגת הנתונים אלא מצרף אליהם המלצות לקביעת מדיניות. דוחות אלה הם חלק מעיקרון השקיפות, שהוא אחד מיסודות פעילותו של הארגון, ויש בהם יתרונות גדולים מבחינה ציבורית ודמוקרטית. מאידך גיסא, טמונים בהם גם סיכונים לנוכח שברירות המצב החברתי בישראל.
- למהלך ההצטרפות יתרונות רבים אך גם סיכונים הנובעים מחשיפת ישראל לכוחות הכלכליים של המדינות החברות בארגון. חברות בארגון משמעה הפחתה מקסימאלית של הגנות וגידורים ממשלתיים על המערכת המסחרית, התעשייתית והפיננסית.
- ההצטרפות לארגון כרוכה בעלויות רבות הנובעות מיישום ומהפעלה של ההתאמות שאותן נדרשת ישראל לבצע במסגרת "מפת הדרכים". מדובר בעלויות ישירות שתיכללנה בתקציב המדינה ובעלויות בהן ישאו שחקנים בסקטור הפרטי.
- לא ברור מהו היקפן הכולל של העלויות הכרוכות בהצטרפות ישראל לארגון והמאזן בינו לבין היתרונות הגלומים בהצטרפות לארגון. יחד עם זאת, רבים מעריכים כי מרביתן של עלויות אלה הן עלויות שממילא תידרשנה לצורך המשך סחר עם מדינות החברות בארגון. יצואניות מובילות במשק הישראלי כבר הנהיגו באופן וולונטארי מערכות רישום ואנליזת חומרים בהתאם לסטנדרטים הנהוגים במדינות הארגון. ההצטרפות צפויה להביא את ישראל ליישום של תקינה ושל נהלים מסוג זה גם בתעשיות ובמסחר מקומי או כזה שלא נמצא בקשרים עם מדינות מפותחות.
- לקראת ההצטרפות על הממשלה להקים מנגנונים חדשים בתחום איכות הסביבה, כמו רישום כימקלים למשל. מהלך זה ידרוש יצירתם של מאות תקנים חדשים בסקטור הציבורי. ישנם מצבים בהם הנורמות הנהוגות בקרב חברות הארגון גבוהות באופן משמעותי מאלה הקיימות כיום בישראל. כך למשל, בתחום הפיקוח על המעסיקים פועלים כיום בארץ כ-70 פקחי תעסוקה בעוד שלפי הנהוג במדינות ה-OECD, נדרשת לפיקוח על המעסיקים תוספת של 210 מפקחים נוספים.
- התפתחות נוספת הופכת את מהלך ההצטרפות של ישראל למתבקש היא הכרוסום ביכולתה להמשיך ולקבל הקלות כמדינה המשתייכת לקבוצת הכלכלות המתפתחות. הצלחותיה של ישראל והעוצמה שהפגינה כלכלתה בשנתיים האחרונות יקשו עליה מאד להמשיך וליהנות מהקלות הניתנות למדינות חלשות בכל הנוגע ליישום נורמות בינלאומיות הכרוך בעלות כספית גבוהה.
- פעילותם של משרדי הממשלה השונים במסגרת תוכנית ההצטרפות ל-OECD היא דוגמה לעבודת מטה מסודרת ומקצועית של השירות הציבורי. מבחינה זו, עצם תהליך ההצטרפות הוא בגדר יתרון של ממש לפקידות המקצועית שהייתה מעורבת בו.